

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित,
ग्राहक तक्रार निवारण मंच
कोल्हापूर परिमंडळ, कोल्हापूर

सं. क्र. काअ/ग्रातनिमं/कोप/केस क्र. २८१/२०१०-११

दिनांक :

१) श्री. आण्णाप्पा चंद्रू सवदे,
मु.पो. मिरवाड, ता. जत, जि. सांगली.

अर्जदार

विरुध्द

- १) कार्यकारी अभियंता (का.) तथा नोडल ऑफीसर,
म.रा.वि. वितरण कंपनी मर्यादित,
सं व सु मंडळ कार्यालय, सांगली
- २) कार्यकारी अभियंता
म.रा.वि.वि. कंपनी मर्यादित,
विभागीय कार्यालय, कवठे महाकाळ, जि. सांगली
- ३) सहाय्यक अभियंता,
म,रा.वि.वि. कंपनी मर्यादित,
उप विभागीय कार्यालय, जत, जि. सांगली

विरुध्द पक्षकार

- कोरम : १) श्री. बी.जी. पवार. अध्यक्ष,
२) श्री. जी.बी. पानकर, सदस्य सचिव
३) श्री. जी.सी. लेले. सदस्य

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग
(ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल)
विनियम २००६ मधील ८.२ चे तरतुदीनुसार

न्याय निर्णय

श्री. श्री. मल्लाप्पा गुरुपाद पट्टणशेट्टी, रा. काराजंगी, ता. जत, जि. सांगली ग्रा.त.नि.मंच,
कोल्हापूर खालील प्रमाणे न्याय निर्णय देत आहेत.

श्री. आण्णाप्पा चंद्रू सवदे, मु.पो. मिरवाड, ता. जत, जि. सांगली हे वि.प.चे शेती पंपाचे
ग्राहक आहेत. आण्णाप्पा सवदे हे मयत असल्याने त्यांचा मुलगा श्री. विठ्ठल आण्णाप्पा सवदे याने
मीटर वापराप्रमाणे बील दुरुस्त होवून मिळावे म्हणून ग्राहक प्रतिनिधी श्री. खापरे यांच्यामार्फत
प्रथमतः सांगली मंडल अंतर्गत कक्षाकडे दि. १३.८.२०१० रोजी तक्रार दिली. मात्र दोन महिन्यांचे
आंत निर्णय न झाल्याने ' अ ' फॉर्ममध्ये ग्राहक तक्रार निवारण मंच कोल्हापूर यांचेसमोर
दि. २१.१०.२०१० रोजी तक्रार दाखल केली.

मंचाने तक्रार दाखल करुन घेवून वि.प.कडून मुद्देनिहाय अभिप्राय मागविला व त्यानंतर दि. ३.१२.२०१० रोजी सुनावणीची तारीख निश्चित केली. सुनावणीच्यावेळी ग्राहक प्रतिनिधी श्री. खापरे, कार्यकारी अभियंता, कवठे महाकाळ श्री. कांबळे, श्री. कोळी, निम्नस्तर लिपीक उपस्थित होते.

दाखल तक्रारी मधिल मजकूर, मुद्देनिहाय अभिप्राय, सुनावणी दरम्यानची कथने तसेच दि. १२.१.२०१० रोजी वि.प.ने दाखल केलेले म्हणणे व सोबतची कागदपत्रे, दि. ३.१२.२०१० चे ग्राहक प्रतिनिधीचे पत्र या सर्वांचे अवलोकन करता, ग्राहकाची तक्रार व मागणी व वि.प.ची भूमिका व कार्यवाहीचे स्वरुप पुढील प्रमाणे दिसून येते. वि.प.ने संबंधित प्रकरणी आवश्यक माहिती व कागदपत्रे वारंवार मागणी करुन तसेच सदस्य सचिव यांनी लेखी समज देवूनही विलंब केला आहे. ग्राहकानेही आवश्यक कागदपत्र जोडलेली नाहीत, त्यामुळे न्याय निर्णयास विलंब झाला आहे.

१) सदर ग्राहकास शेती वापरासाठीची जोडणी दि. २४.१२.१९९६ रोजी दिलेली आहे. ग्राहकाच्या मागणीनुसार ऑक्टोबर २००६ मध्ये मीटर बसविले. तथापि मीटर वापर रिडींग प्रमाणे बीले दिली नाहीत. वारंवार लेखी व तोंडी तक्रार करुनही दाद दिली जात नाही. मिटरप्रमाणे बीले देण्याची तरतूद टेरिफ मध्येच विनियमात असतांनाही तशी बीले ऑक्टोबर २००६ पासून दिली नसल्याने सदरची बीले चुकीची आहेत हे जाहीर होवून मिळावे. विद्युत पुरवठा संहिता २००५ च्या १५:४:१ तरतुदीनुसार देयक मिळावे. तसेच मिटरमध्ये नोंदी घेणे थांबले असल्यास तरतुदीप्रमाणे देयके द्यावीत, अशा पध्दतीच्या मागणीचा अर्ज गोषवारा दिसून येत आहे.

२) वि.प.ने ऑक्टोबर २००६ रोजी सदरील ग्राहकास मीटर बसविला असल्याचे नमूद करुन रिडींग घेतले गेले नाही. त्या बाबतीत संबंधित एजन्सीला सूचना दिली असल्याचे मुद्देनिहाय अभिप्रायात नमूद केले आहे. ऑक्टोबर २००६ ला बसविलेल्या मिटरचा तपासणी अहवाल प्राप्त झाला आहे. No Display, Meter Faulty असा अहवाल प्राप्त झाल्याने दि. १.१२.२०१० रोजी तो मीटर काढून त्याजागी मीटर क्र. ५०६४११६ बसविला आहे. त्याचे सुरुवातीचे रिडींग १० इतके आहे. दि. ११.१.२०११ पर्यंत त्या नवीन मिटरवर ३६३ युनिट रिडींग नोंदविले गेले असल्याने सुरुवातीचे १० रिडींग वजा करुन एकंदरीत ३९ दिवसांत ३७३ युनिट वापरले आहे. त्याचा सरासरी वापर प्रति दिवसास १० युनिट इतका येत असल्याने माहे जून २०१० ते डिसेंबर २०१० या पांच महिन्यांचे (५ महिने x ३० x १० युनिट प्रति दिन वापर = १५०० युनिट) या प्रमाणे वीज आकार रु. ७५०/- व इंधन अधिभार ५५५/- असे रु. १३०५/- चे बील दिले आहे. पूर्वीचा Faulty Meter कंपनीकडे पाठविला आहे. जून २०१० पर्यंत प्रत्यक्ष रिडींग उपलब्ध होईपर्यंतचे एच.पी. टेरिफ प्रमाणे रु. १९४०५.५९ इतकी रक्कम वसूल करणेस परवानगी मिळावी. डिसेंबर २०१० नंतरचे बील नवीन मीटर वापरानुसार देण्याची व्यवस्था करण्यात आली आहे. ग्राहकाने जून २०१० ते ३ डिसेंबर २०१० अखेरचे रु. १३०५/- अधिक जून २०१० पर्यंतची एच.पी. टेरिफ प्रमाणे रु. १९४०५.५९ = रु. २०७१०.५९ इतकी रक्कम ग्राहकाकडून ३ डिसेंबर २०१० अखेर देय आहे, ती वसूल करण्याचे आदेश द्यावेत. मीटर टेस्टिंग अहवाल, सी.पी.एल. तसेच वीज बील जोडले आहे. तरी मंचाने कागदपत्रांची छाननी करुन वसुलीचा आदेश द्यावा अशी सुधारीत विनंती केली आहे.

कागदपत्रांच्या पडताळणीनंतर न्यायनिर्णयासाठी मंचापुढे पुढील मुद्दे उद्भवतात.

- मुद्दा क्र. १ ग्राहकाच्या मागणीप्रमाणे मीटर बसविल्यावर वापर रिडींग प्रमाणेच बील देणे जरूर आहे काय ?
- उत्तर : होय, मीटर वाचन वेळच्यावेळी करूनच वापराप्रमाणे रिडींगची बीले देणे जरूर आहे.
- मुद्दा क्र. २ प्रस्तुत प्रकरणी तसे वाचन झाले आहे किंवा कसे ?
- उत्तर : नाही. जून २०१० पर्यंत H.P.T. पर्यंतची बीले दिली आहेत. त्यानंतरही ३ डिसेंबर २०१० पर्यंत सरासरीची बीले दिली आहेत.
- मुद्दा क्र. ३ विनियमात यासाठी कोणती तरतूद आहे ?
- उत्तर : सप्लाय कोड २००५ मधिल १४ : ३, १४ : ४, १५ : ३, १५ : ४ इ. तरतुदींचा विचार करावा लागेल.
- आदेश ?
- अंतिम आदेशाप्रमाणे

कारणमिमांसा

कै. सवदे चंद्र आण्णाप्पा या मयत ग्राहकाचा वारस म्हणून श्री. विठ्ठल आण्णाप्पा सवदे यांनी मीटर वापराप्रमाणे बील मिळण्याची मागणी केली आहे. संबंधित ग्राहकाचा ५ एच.पी. इतका शेतीसाठीचा वापर आहे. सदर ग्राहकास माहे ऑक्टोबर २००६ मध्ये वि.प.कडून मीटर बसविला गेला आहे, हि बाब उभयतांस मान्य आहे. मीटरवरील नोंदीप्रमाणे ग्राहकास वेळच्यावेळी योग्य बील द्यावयाची जबाबदारी वि.प.ची आहे. मीटर बसविला असल्याचे वि.प. मान्य करित असली तरी बिलिंग विभागाला तशी ऑक्टोबर २००६ मध्ये वेळीच नोंद दिली नसल्याने बिलिंग विभागाने H.P.T. म्हणजेच हॉर्सपॉवर प्रमाणे आकारणी केल्याचे दिसून येते. ऑक्टोबर २००६ मध्ये मीटर बसवित असतांना ग्राहकाने सप्टेंबर २००६ अखेरची बाकी रु. ५४५०/- दि. २८.११.२००६ रोजी भरली असल्याचे सी.पी.एल. वरून दिसून येते. मात्र सदरच्या सी.पी.एच.वर मीटर बसविल्याच्या क्रमांकाची नोंद नाही, कारण वर नमूद केल्याप्रमाणे संबंधित शाखाधिकारी (S.O.) यानी बिलिंग विभागाला कळविलेले नाही. ग्राहकानेही दि. २८.११.२००६ नंतर रकमेचा भरणा केलेला नाही. ग्राहकाच्या वतीने दि. ८.१२.२००९ रोजी तक्रार कळविल्याची प्रत मंचास सादर केलेली आहे. ग्राहकावर व वि.प.वर अन्याय होवू नये म्हणून कागदपत्रांच्या पूर्ततेसाठी लेखी व तोंडी सूचना मंचाने देवूनही जर - तरची उत्तरे देणारे खुलास वि.प.ने दिले आहे. इतकी मुदत देवूनही वि.प.कडून मंचाच्या कागद मागणीकडे दुर्लक्षच झालेले दिसून येते. हे मंच खेदपूर्वक नमूद करित आहे. संबंधित शाखाधिकारी, बिलिंग विभागातील संबंधित यांच्याकडून झालेल्या निष्काळजीपणाची वि.प.च्या वरिष्ठांनी नोंद घेणे जरूरीचे आहे. असो.

हजर कागद व मागणी या अनुषंगाने विचार करता, मीटर प्रमाणे वापराचे रिडींग युनिटचे बील देण्याची तरतूद सप्लाय कोड १४ : ३ मध्ये आहे. त्याप्रमाणे कृषिधारकाच्या जोडणीच्या मीटर वापराची नोंद दर तीन महिन्यातून एकदा घेतली गेली पाहिजे. तसेच प्रस्तुत प्रकरणी घडलेले नाही. त्यामुळे श्ल्या मुद्द्याचे उत्तर ' होय ' म्हणून नोंदविले आहे. तसेच जून २०१० पर्यंतची व त्यानंतरची ३ डिसेंबर २०१० पर्यंतची बीले प्रथमतः H.P.T. प्रमाणे व नंतर सरासरी पध्दतीने दिलेली आहेत. त्यामुळेच तरतुदीचा सर्वबाजूंनी विचार करावा लागत आहे. मीटर सुस्थितीत असेल तर तीन महिन्यातून नोंद घेतली पाहिजे, तसे घडले नाही. त्याचप्रमाणे मिटरच्या नोंदी घेणे वारंवारच्या प्रयत्नानंतर शक्य न झाल्यास सप्लाय कोड १५ : ३ मधिल तरतुदीप्रमाणे प्रणाली पूर्ण करता येते. तसेही घडलेले नाही, याचीही मुद्दाम नोंद घेतलेली आहे. त्यामुळे कृती मानके परिशिष्ट ' अ ' मधिल ७ : १ चा विचार करावा लागतो. मुद्देनिहाय अभिप्रायात वि.प.ने रिडींग घेतले नाही असे नोंदविल्यामुळे वरील तरतुदीचा विचार केलेला आहे. मात्र पुढे जावून ग्राहकाच्या मागणीनुसार मीटर तपासला व त्याचा अहवाल दि. १५ डिसेंबर २०१० चा २२ डिसेंबर २०१० रोजी मिळाल्याचे दिसते. म्हणजे तपासणी अहवालातील शे-याचा विचार करुन ' Meter Faulty ' असा नोंदविला असल्याने सप्लाय कोड १५ : ४ चा विचार करावा लागेल.

' मीटर सदोष असतांना देयके करणे ' याशिर्षकाखालील १५ : ४ हि तरतूद असून फॉल्टी मिटर्सच्या बाबतीत बील के करावे हे सूचित करते. मीटर सदोष असल्याचे ज्या महिन्यात निदर्शनास आले असेल त्या महिन्याच्या मागील जास्तीत जास्त ३ महिन्यांच्या कालावधीतील ग्राहकाच्या देयकाची रक्कम समायोजित करण्यात येईल.

' तसेच सदर तरतुदी मधिल दुस-या परंतुकाच्या रचनेकडेही लक्ष द्यावे लागेल. परंतु आणखी असे की, मीटरमध्ये नोंदी घेणे थांबले गेले असल्यास, ज्या महिन्यात नोंदी घेणे थांबले गेले असेल त्याच्या मागील जास्तीत जास्त तीन महिन्यांपर्यंत, ज्या महिन्याचे देयक तयार करण्यात येणार आहे, त्या महिन्या मागील बारा महिन्यात मिटरवर नोंदल्या गेलेल्या विजेच्या सरासरी वापरावर आधारीत ग्राहकाचे देयक तयार करण्यात येईल '.

सदरच्या तरतुदीचा विचार करता ऑक्टोबर २००६ पासून मिटरच्या नोंदी घेतलेल्या नाहीत व नंतर पुढे जावून तपासणी अहवालात ' No Display ' ' Faulty Meter ' असा शोरा असल्याने सरासरीसाठी कोणते रिडींग घ्यावे असा प्रश्न उभा राहतो. तथापि दि. ३.१२.२०१० ते ११.१.२०११ या कालावधी मधिल रिडींग उपलब्ध आहे. वि.प.ने आपल्या अहवालात तशी नोंद दिलेली आहे. त्या प्रमाणे ३ महिने x ३० दिवस x १० युनिट = ९०० युनिट वापराचे डिसेंबर १० पर्यंतचे बील देणे योग्य होईल व त्यानंतर प्रत्यक्षात नोंद रिडींग ३ डिसेंबर २०१० नंतरचे जे आजअखेर उपलब्ध आहे, त्याची आकारणी करुन सुधारीत बील देणे योग्य आहे असे मंचाचे मत आहे. (वि.प.ने दि. ३.१२.२०१० ते दि. ११.१.२०११ या काळातील वापरलेले रिडींग युनिट ३८३ इतके नोंदविले आहे) म्हणजेच डिसेंबर २०१० पर्यंतचे ९०० युनिट + डिसेंबर २०१० ते ११.१.२०११ ३८३ युनिट व दि. १२.१.२०११ ते आजअखेर असे नव्याने बील करुन द्यावे. मागील ३.९.२०१० च्या अगोदरची सर्व बीले रद्द करण्यात येत आहेत. मीटर बसवूनही तशी मागणी ग्राहकाने नोंदवूनही ग्राहकाचा प्रत्यक्ष वापर आहे काय ?

असल्यास किती ? त्यास मीटर प्रमाणे बील जाते किंवा कसे ? मीटर बसवूनही तत्कालीन स्थानिक शाखा कनिष्ठ अभियंता यांनी बिलींग विभागाला नोंद दिली आहे किंवा कसे हि सर्व उत्तरे ' नाही ' अशीच असल्यानेच नाईलाजाने विनियमातील तरतुदीनुसार ऑक्टोबर २००६ ते सप्टेंबर २०१० पर्यंतची बीले रद्द करण्याचे आदेश द्यावे लागत आहेत. यामध्ये वि.प.च्या व्यवस्थापनातील ' वरपासून खालीपर्यंत ' सुसूत्रता अभाव, अचूक नोंदी वेळच्यावेळी न करणे यामुळे वि.प.ला आर्थिक फटका बसत आहे. मिटरप्रमाणे नोंद नसल्याने तशी देयके दिली नाहीत म्हणून भरपाईची मागणी फेटाळण्यात येत आहे. ग्राहकाने वीज वापर केला आहे. तथापि दि. २८.११.२००६ पासून आजअखेर एकदाही वापराप्रमाणे रक्कम जमा केली नाही. नाखुषीने रक्कम जमा करूनही तक्रार दाखल करता आली असती तशी कृती ग्राहकाने केली नाही ही बाबही योग्य नाही. त्यामुळे वि.प.च्या संबंधितांनी याची नोंद घेणे आवश्यक आहे. जशी ग्राहकाला योग्य सेवा दिली जात नाही, तसेच मंचाने वारंवार मागणी करूनही कागदपत्रांची पूर्तता केली जात नाही ही बाबही मंचास खेदाने नमूद करावी लागत आहे. तसेच ग्राहकानेही योग्य बिलासाठी सातत्याने पाठपुरावा करणे आवश्यक आहे. सर्व बाजूंचा विचार करून मंच खालील आदेश पारित करीत आहे.

आदेश

- १) अंतर्गत तक्रार निवारण कक्ष, सांगली यांचा सदर तक्रार प्रकरणीचा निर्णय रद्द करण्यात येत आहे.
- २) वर तपशिलात नोंद केल्याप्रमाणे वि.प.ने ग्राहकास बील अदा करून पोच घ्यावी.
- ३) ऑक्टोबर २००६ ते सप्टेंबर २०१० पर्यंतची या अगोदर दिलेली बिले रद्द करण्यात येत आहेत.
- ४) ग्राहकाची भरपाईची मागणी फेटाळण्यात येत आहे.

- ५) सदर आदेशाची अंमलबजावणी केल्याचे महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल) विनियम २००६ ८.७ नुसार वि.प. यांनी मंचास कळवावे.
- ६) या निर्णयाविरुद्ध तक्रारदार यांना अपील करावयाचे असलेस त्यांना आदेशाच्या तारखेपासून ६० दिवसांचे आंत मा. विद्युत लोकपाल, केशवा. बांद्रा-कुर्ला कॉम्प्लेक्स, बांद्रा (पूर्व) मुंबई यांजकडे करता येईल.

दिनांक :

(जी. सी. लेले)
सदस्य

श्री. बी. जी. पवार, अध्यक्ष :

श्री. जी. बी. पानकर, सदस्य सचिव :

एकमताच्या / बहुमताच्या आदेशाची अंमलबजावणी करण्यात यावी.

